

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 9Sk/3/2018
Identifikačné číslo spisu: 5017200263
Dátum vydania rozhodnutia: 12.12.2018
Meno a priezvisko: JUDr. Viera Nevedelová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2018:5017200263.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Viery Nevedelovej a členov senátu JUDr. Judity Kokolevskej a Mgr. Viliama Pohančeniča, v právnej veci žalobcu: K. G., bytom M. X, XXX XX R. D. H., proti žalovanej: Sociálna poisťovňa, ústredie, Ul. 29. augusta 8, Bratislava, o preskúmanie zákonnosti postupu a rozhodnutia generálneho riaditeľa žalovanej č. XXX XXX XXXX X zo dňa 12.06.2017 vo veci nároku na invalidný dôchodok, o kasačnej sťažnosti žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Žiline, č. k. 25Sa/29/2017-50, zo dňa 26.10.2017, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky kasačnú sťažnosť z a m i e t a .

Účastníkom nárok na náhradu trov kasačného konania n e p r i z n á v a .

Odôvodnenie

1. Krajský súd rozsudkom č. k. 25Sa/29/2017-50, zo dňa 26.10.2017 žalobu o preskúmanie rozhodnutia generálneho riaditeľa žalovanej č. XXX XXX XXXX X zo dňa 12.06.2017 (ďalej len „preskúmané rozhodnutie“) zamietol. Preskúmaným rozhodnutím generálny riaditeľ žalovanej potvrdil rozhodnutie žalovanej č. XXX XXX XXXX X zo dňa 27.04.2017 (ďalej len „prvostupňové rozhodnutie“), ktorým žalovaná zamietla žiadosť žalobcu o invalidný dôchodok z dôvodu, že žiadateľ nespĺnil podmienku potrebného počtu rokov dôchodkového poistenia.

2. Žalobca v podanej žalobe poukázal na svoj vážny zdravotný stav a opísal svoju neľahkú finančnú situáciu.

3. Žalovaná trvala na správnosti napadnutého rozhodnutia, poukázala na to, že žalobca nespĺnil podmienku potrebného počtu rokov dôchodkového poistenia a žiadala, aby súd žalobu ako nedôvodnú zamietol.

4. Krajský súd v napadnutom rozsudku citoval ustanovenia § 293ax ods. 1 a 2, § 70 ods. 1, § 71 ods. 1, § 72 ods. 1 písm. g/ a § 114 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 461/2003 Z. z.“) a čl. 57 ods. 1 a 2 nariadenia (ES) Európskeho

parlamentu a Rady č. 883/2004 o koordinácii systémov sociálneho zabezpečenia. Mal za preukázané, že žalobca bol uznaný invalidným z dôvodu, že má pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o 75 % v porovnaní so zdravou fyzickou osobou, pričom dátum invalidity bol stanovený na 19.01.2010, teda od dátumu odborného vyšetrenia, ktoré kompletne dokumentuje jeho dlhodobo nepriaznivý zdravotný stav.

5. Ďalej mal krajský súd za preukázané, že žalobcovi boli zhodnotené všetky obdobia dôchodkového poistenia, spolu v úhrne 4.129 dní, t. j. 11 rokov a 114 dní. Keďže žalobca získal pred vznikom invalidity t. j. pred 19.01.2010 iba 11 rokov a 114 dní obdobia dôchodkového poistenia, nesplnil podmienku nároku na invalidný dôchodok, a to dosiahnutie 15 rokov obdobia dôchodkového poistenia podľa § 72 ods. 1 písm. g/ zákona č. 461/2003 Z. z., a preto bola jeho žiadosť o invalidný dôchodok správne zamietnutá.

6. Na základe uvedeného považoval krajský súd preskúmané rozhodnutie za zákonné, a preto žalobu ako nedôvodnú zamietol.

7. Žalobca podal podanie doručené krajskému súdu dňa 22.11.2017, ktoré krajský súd vyhodnotil ako kasačnú sťažnosť. V uvedenom podaní žalobca namietal, že má odpracované roky v Českej republike, kde mal aj prechodný pobyt. Žiadal, aby mu bol invalidný dôchodok vypočítaný aspoň z rokov, ktoré má odpracované.

8. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako kasačný súd (§ 438 ods. 2 SSP) preskúmal napadnutý rozsudok krajského súdu spolu s konaním, ktoré predchádzalo jeho vydaniu a dospel k záveru, že kasačná sťažnosť žalobcu nie je dôvodná.

9. Predmetom konania bolo posúdenie nároku žalobcu na invalidný dôchodok, pričom spornou zostávalo splnenie podmienky dostatočného počtu rokov dôchodkového poistenia.

10. Z administratívnych spisov odporkyne vyplýva, že žalobca prvýkrát požiadal o priznanie invalidného dôchodku v roku 2006, kedy bol na základe lekárskeho nálezov z rokov 2005 a 2006 uznaný invalidným pre degeneratívne zmeny na chrbtici s trvalým ťažkým postihnutím funkcie, dráždením nervov a ťažkou poruchou statiky podľa kapitoly XV, oddielu G, položky 43.2b príloha č. 4 zákona č. 461/2003 Z. z. so 60 % mierou poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť. Žiadosť o invalidný dôchodok bola právoplatným rozhodnutím žalovanej zo 06.10.2006 zamietnutá z dôvodu nespĺnenia podmienky potrebnej doby 5 rokov poistenia v posledných desiatich rokoch pred vznikom invalidity, teda od 22.09.1995 do 21.09.2005 (§ 72 zákona č. 461/2003 Z. z.).

Miera poklesu schopnosti žalobcu vykonávať zárobkovú činnosť bola zvýšená na 75 % od 15.11.2007. V konaní o ďalšej žiadosti o invalidný dôchodok z 08.01.2010 posudkový lekár uznal žalobcu invalidným a v súlade s § 293ax ods. 1 a 2 zákona č. 471/2003 Z. z. vznik invalidity určil dňom 01.01.2010. Žalovaná zamietla žiadosť o invalidný dôchodok právoplatným rozhodnutím zo 16.03.2010 v spojení s rozhodnutiami z 28.02.2010 a 09.05.2012 z dôvodu, že žalobca ku dňu takto určeného vzniku invalidity nezískal potrebnú dobu 15 rokov dôchodkového poistenia poistenca vo veku nad 45 rokov (§ 72 ods. 1 písm. g/ zákona č. 461/2003 Z. z. v znení účinnom od 01. januára 2010), lebo získal len 11 rokov a 139 dní dôchodkového poistenia.

Rozhodnutím číslo XXX XXX XXXX X zo dňa 27.04.2017 žalovaná ako prvostupňový správny orgán žiadosť žalobcu o invalidný dôchodok zamietla podľa § 70 a § 293ax zákona s odôvodnením, že ku dňu vzniku invalidity získal len 11 rokov a 139 dní a nesplnil tak podmienku získania aspoň 15 rokov potrebnej doby dôchodkového poistenia.

Prvostupňové rozhodnutie žalobca v správnom konaní napadol odvolaním a domáhal sa skoršieho uznania invalidity na tom základe, že už od roku 1997 do roku 2005 bol dlhodobo práceneschopný len s týždňovými prestávkami.

11. Z uvedeného vyplýva, že žalobcovi, nevznikol nárok na invalidný dôchodok podľa predpisov účinných pred 01.01.2010 z dôvodu nezískania potrebného počtu rokov dôchodkového poistenia.

Žalovaná rozhodla o nároku na invalidný dôchodok podľa § 293ax ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. v znení účinnom od 01. januára 2010.

12. Zároveň žalovaná postupovala v zmysle § 293ax ods. 2 zákona č. 461/2003 Z. z. a po uznaní invalidity žalobcu, vznik invalidity znovu určila najskôr od 01.01.2010. Žalovaná vzhľadom na toto zákonné ustanovenie nemohla určiť dátum vzniku invalidity žalobcu pred 01.01.2010, a preto žiadosti žalobcu nemohla vyhovieť.

13. Okrem miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť je v zmysle § 71 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. potrebné získať aj dostatočný počet rokov dôchodkového poistenia, ktorý vyplýva z ust. § 72 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z.. Počet rokov dôchodkového poistenia na vznik nároku na invalidný dôchodok sa zisťuje z obdobia pred vznikom invalidity, teda pred 01.01.2010. V čase vzniku invalidity (01.01.2010) mal žalobca 46 rokov. Počet rokov dôchodkového poistenia na vznik nároku na invalidný dôchodok poistenca vo veku nad 45 rokov je najmenej 15 rokov.

14. Pri posúdení žiadosti boli žalobcovi zhodnotené všetky preukázané obdobia dôchodkového poistenia vrátane období pracovného zaradenia počas výkonu trestu odňatia slobody, a to 40 dní v roku 1978, 365 dní v roku 1979, 366 dní v roku 1980, 223 dní v roku 1981, 365 dní v roku 1982, 359 dní v roku 1983, 324 dní v roku 1984, 365 dní v roku 1985, 322 dní v roku 1986, 355 dní v roku 1987, 331 dní v roku 1988, 302 dní v roku 1989, 151 dní v roku 1990, 63 dní v roku 1991, 198 dní v roku 1995.

Z „Výpisu dob pojištění“ Českej správy sociálneho zabezpečenia zo dňa 29.03.2011 vyplýva, že žalobca získal v Českej republike obdobia dôchodkového poistenia od 02.01.1989 do 31.8.1989; od 28.11.1989 do 31.5.1990, od 16.01.1991 do 19.03.1991 a od 16.02.1995 do 16.10.1995. Z osobitného listu dôchodkového poistenia, ktorý tvorí prílohu rozhodnutia 27.04.2017 vyplýva, že tieto doby boli žalobcovi taktiež zhodnotené.

15. Pokiaľ žalobca namietal, že od roku 1997 bol stále, len s krátkodobými prerušeniami práceneschopný, toto jeho tvrdenie nebolo v konaní o žalobe preukázané. Taktiež v konaní o žalobe ani v správnom konaní neboli preukázané iné ako už zhodnotené doby dôchodkového poistenia. Žalobca si sám nepamätá, kde bol zamestnaný a neuviedol meno, názov a sídlo ďalších zamestnávateľov.

V tejto súvislosti kasačný súd považuje za potrebné uviesť, že ani v prípade skoršieho vzniku invalidity v období do 31.12.2003, resp. v období od 01.01.2004 a pred 22.09.2005 (prvé uznanie invalidity) by žalobca nesplnil podmienku potrebnej doby dôchodkového poistenia (zamestnania) pre nárok na invalidný dôchodok, či už podľa § 29 ods. 4 zákona č. 100/1988 Zb., alebo podľa § 72 ods. 2 písm. f/ zákona č. 461/2003 Z. z. v znení účinnom od 01.01.2004 do 31.12.2009.

16. Z vyššie uvedených dôvodov kasačný súd nepovažoval kasačnú sťažnosť žalobcu za dôvodnú, a preto ju podľa § 461 SSP zamietol.

17. O trovách kasačného konania rozhodol kasačný súd podľa § 167 ods. 1 a § 168 v spojení s § 467 ods. 1 a 4 SSP a nepriznal účastníkom náhradu trov tohto konania, keďže žalobca v tomto konaní nebol úspešný a žalovanej právo na náhradu trov v konaní pred správnymi súdmi zásadne neprináleží.

18. Toto rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný riadny opravný prostriedok.